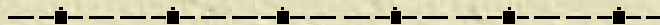

Kvalita ve vzdělávání

Vzdělávací politika

-
- ✦ souhrn konkrétních činností a opatření, kterými zejména stát, ale i další subjekty ovlivňují celou vzdělávací oblast

Základní principy EU

- ✦ subsidiarita – problémy se řeší na té nejnižší možné úrovni
- ✦ solidarita – cílem je zvyšování úrovně všech členů, systematicky vyrovnávat rozdíly mezi nejbohatšími a nejchudšími regiony a státy
- ✦ zajištění lidských práv a vyloučení jakékoliv diskriminace
- ✦ respektování kultury, tradice a svébytnosti nejen každé země, ale i každého regionu

Strategické směry a cíle EU ve vzdělávání

- ✦ cíl 1: Zvýšit kvalitu a efektivitu vzdělávacích systémů členských zemí
- ✦ cíl 2: Usnadnit všem přístup ke vzdělávání
- ✦ cíl 3: Otevřít vzdělávací systémy širšímu světu

Lisabonský summit- březen 2000

Konkrétní cíle do roku 2010:

- ✦ podstatný každoroční nárůst investic do lidských zdrojů
- ✦ snížení počtu osob ve věku 18 – 24 let se základním vzděláním na polovinu
- ✦ přeměna škol na víceúčelová vzdělávací střediska, napojení na internet, vazba na podniky a výzkum
- ✦ definování nových základních dovedností
- ✦ rozšíření mobility studentů a učitelů, transparentnost v uznávání kvalifikací a studia
- ✦ vypracování společného evropského formuláře pro curriculum vitae k usnadnění mobility

Terciární vzdělávání

✦ Boloňský proces- 6 hlavních cílů:

- ✦ přijetí srozumitelného a srovnatelného systému titulů
- ✦ přijetí systému založeného v podstatě na dvou hlavních cyklech
- ✦ zavedení kreditního systému
- ✦ podpora mobility
- ✦ posílení Evropské spolupráce v zajišťování kvality
- ✦ posílení evropské dimenze ve VŠ vzdělávání

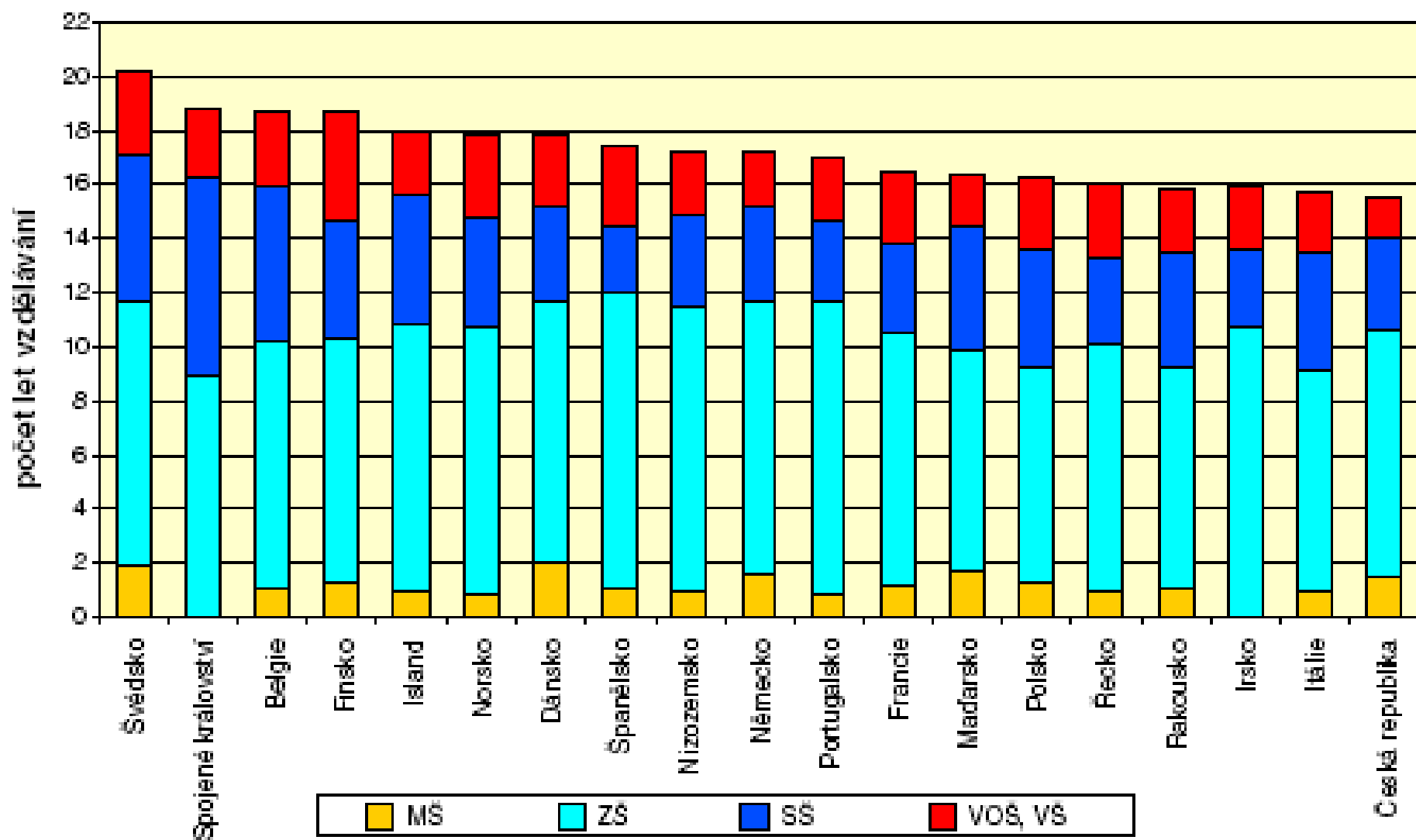
Vzdělávací soustavy zemí EU

✦ jsou rozmanité

✦ zásady rozvoje školství v jednotlivých zemích:

- ✦ zásada rovného přístupu ke vzdělávání
- ✦ zvyšování průchodnosti systému
- ✦ zvyšování kvality vzdělávání
- ✦ podpora účasti stále širších vrstev populace na vyšších úrovních vzdělávání
- ✦ budování možností celoživotního učení
- ✦ sepětí s potřebami společnosti a trhu práce

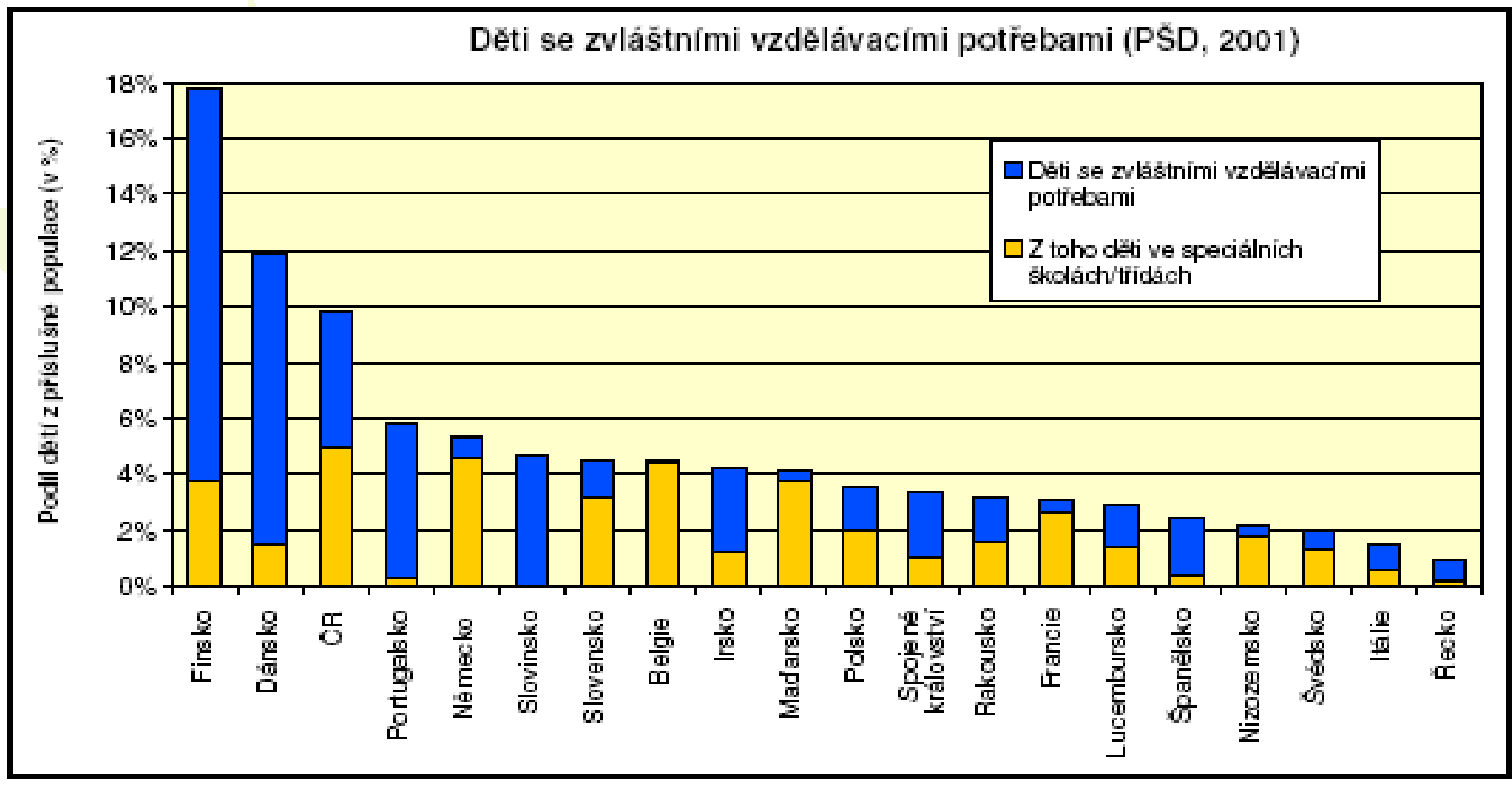
Průměrná délka vzdělávání od věku 5 let v roce 2000

Základní (povinné) vzdělávání

Způsob ukončení	Země
Závěrečná zkouška	Německo (některé spolkové země), Irsko;
Známky a celoroční práce	Dánsko (volitelná zkouška), Německo (většina spolkových zemí), Španělsko, Lucembursko, Rakousko, Finsko, Švédsko, Maďarsko, Polsko, Slovinsko;
Závěrečná zkouška s přihlédnutím k celoroční práci	Belgie, Řecko, Francie, Itálie, Nizozemsko (některé instituce), Portugalsko, Spojené království, Norsko, Estonsko, Kypr, Lotyšsko, Litva, Malta.

Děti se zvláštními potřebami

Modely odborné přípravy

Země Evropské unie

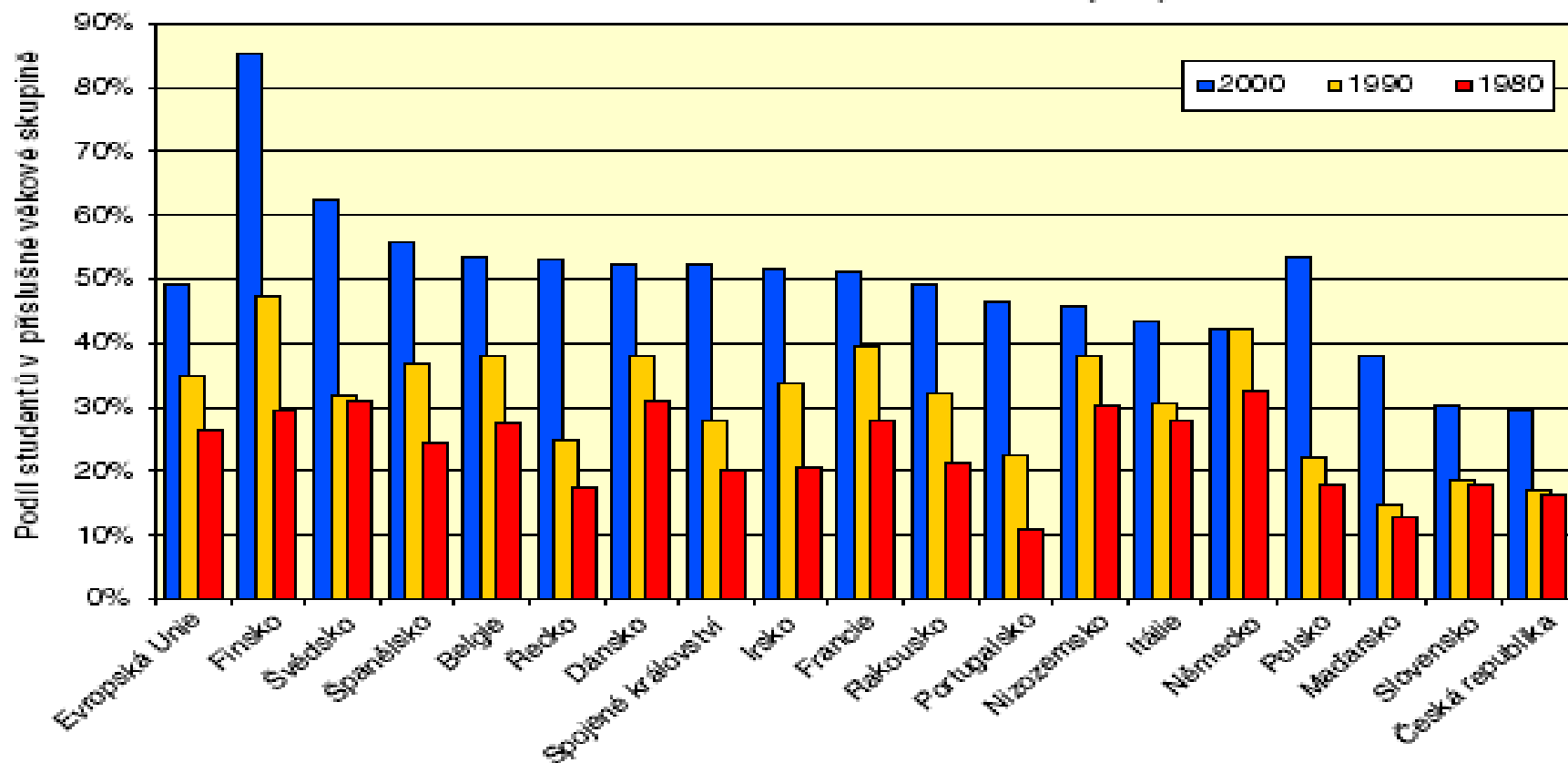
Evropské fórum pro transparentnost kvalifikací

<i>Vysvětlující dodatek ke kvalifikačním dokladům</i>	Dokument vydávaný ke všem kvalifikačním dokladům jako jednotný popis získaných způsobilostí.
<i>Národní referenční místa pro kvalifikace</i>	V každé zemi Evropské unie zřídít referenční místo, které poskytuje informace o kvalifikacích zájemcům z příslušné země i zájemcům ze zahraničí.
<i>Evropské curriculum vitae</i>	Návrh na vypracování jednotného vzoru pro životopis postihující profesní způsobilosti občana.

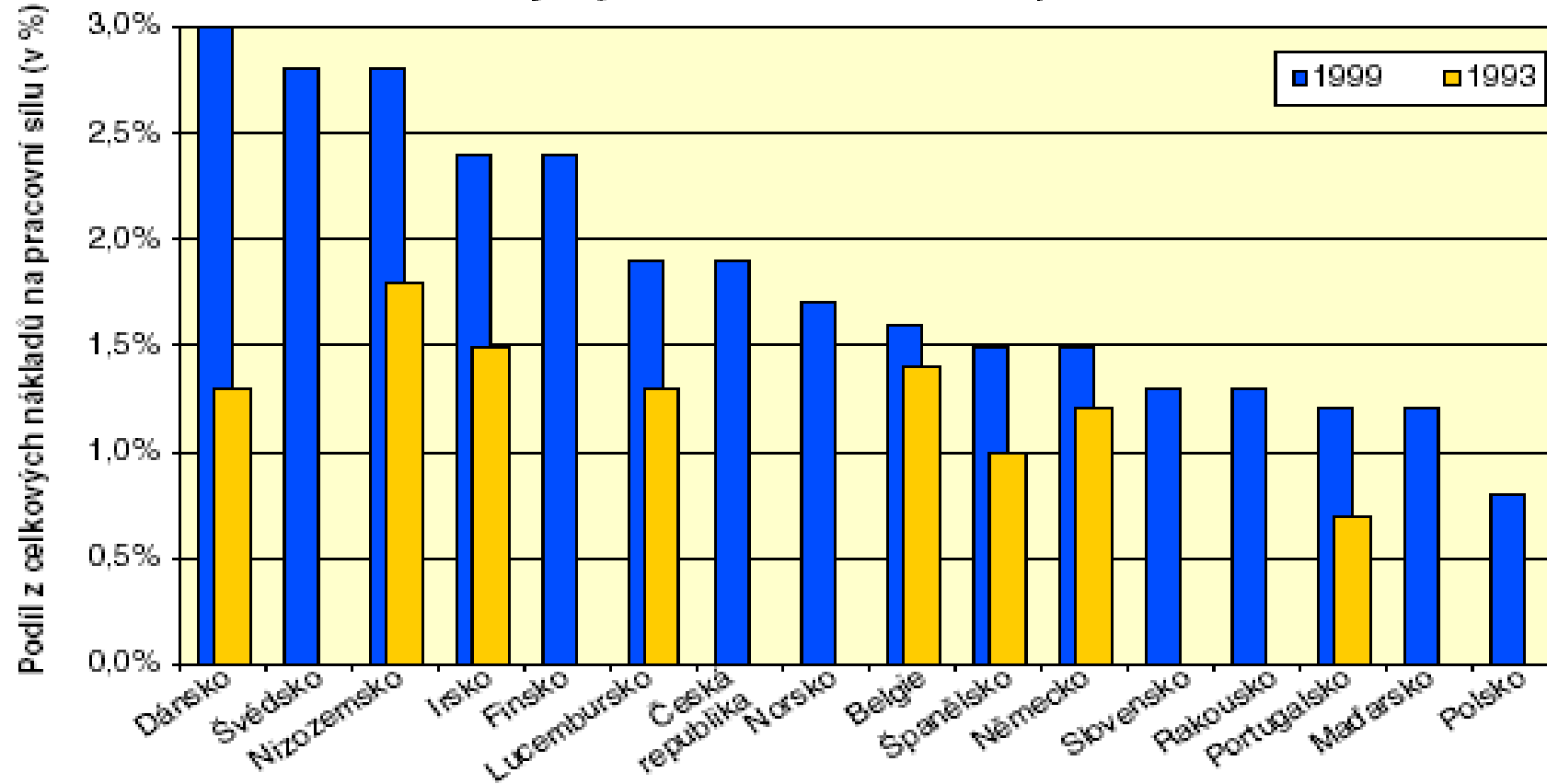
Eurocert: příklad vysvětlujícího doplňku ke kvalifikačním dokladům

Název certifikátu (originál a překlad)	Kuchař/kuchařka
Instituce, která certifikát vydala	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Platnost certifikátu	Certifikát byl poprvé vydán v r. 1998 a stále platí
Vysvětlení stupňů hodnocení	Celkové hodnocení závěrečné výuční zkoušky: <i>Prospěl s vyznamenáním</i> – celkový průměr dílčích zkoušek nemí být horší než 1,5 <i>Prospěl</i> – z dílčích zkoušek nemá horší stupeň prospěchu než 4 <i>Neprospěl</i> – má-li nedostatečný prospěch (5) z jedné dílčí zkoušky
Úroveň certifikátu resp. získané kvalifikace	ČR – střední odborné vzdělávání, úroveň 2 EU – úroveň 2 ISCED97 - úroveň 3C
Profil dovedností a kompetencí	Seznam povolání/odvětví/zaměstnání, které může nositel certifikátu vykonávat: Kuchař Seznam klíčových dovedností, které si nositel certifikátu osvojil: Komunikační dovednosti včetně základů jednoho cizího jazyka; organizační schopnosti; schopnost práce v týmu včetně jeho vedení; řešení problémových situací; numerické aplikace v daném oboru; elementární dovednosti práce s počítačem. Seznam profesních dovedností, které si nositel certifikátu osvojil: Výběr a posouzení jakosti surovin a potravin pro přípravu pokrmů; znalost porcování, skladování, a ošetřování surovin; příprava výrobků teplé a studené kuchyně včetně moučnicků a nápojů podle technologických zásad; estetická úprava jídel a nápojů, jejich uchování a příprava k podávání; sestavování jídelního lístku se znalostí dietetiky a zvláštností výživy různých věkových skupin; sestavení hlavního menu; podávání jídel a nápojů, jednoduchá obsluha hostů; vedení evidence o pohybu zboží, sestavování kalkulací, ceny; vyřizování objednávek a vyúčtování. Délka praxe – pracovních zkušeností, které nositel získal: 50 týdnů.

Účast na terciárním vzdělávání (v %)

Výdaje na další vzdělávání v podnicích

Co je to kvalita?

- ✦ Kvalitou (vzdělávacích procesů, vzdělávacích institucí, vzdělávací soustavy se rozumí žádoucí (optimální) úroveň fungování anebo produkce těchto procesů či institucí, která může být předepsána určitými požadavky (např. vzdělávacími standardy) a může být tudíž objektivně měřena a hodnocena

Kvalita

- ✦ Hodnocení kvality = je proces posouzení kvality
- ✦ Zajišťování kvality – termín, který zahrnuje nejen hodnocení kvality a akreditaci, ale všechny aktivity a mechanismy, pomocí kterých je vysoké školství (vysoké školy) udržováno a rozvíjeno.

Kvalita může být chápána jako:

-
- ✦ absolutní pojem- všechno pěkné, dobré a pravdivé (ideál), o kterém nemůže být pochyb
 - ✦ relativní pojem (2 aspekty):
 - porovnání se specifikaci- jak vyhovuje záměrem, pro která byla určena?
 - jak vyhovuje potřebám zákazníků- kvalita jako souhrn faktorů, které vedou k spokojenosti zákazníka

Kvalita vysokého školství

✦ Cíle

✦ Vstupů

✦ Procesů

✦ Výstupů

Pojetí kvality podle Harveyho a Greena

Kvalita jak:

- ✦ znak dokonalosti- snaha o dosažení co nejlepších výsledků
- ✦ dosažení „nulové chyby“
- ✦ „vhodnost pro daný účel“- bere v úvahu potřeby „klientů“
- ✦ proces transformace
- ✦ mezní hodnota- např. minimální standard
- ✦ proces zlepšování

Kvalitu vzdělávání můžeme hodnotit z těchto pohledů:

- ✦ pohled celostátní (vláda)
- ✦ pohled zaměstnavatelů
- ✦ pohled pedagogů
- ✦ pohled studentů

Hodnocení

-
- ✦ Vnitřní rozměr (vlastní hodnocení)
 - ✦ Vnější rozměr (hodnocení externími odborníky nebo inspektory)

Hodnocení, sebehodnocení, autoevaluace

- ✦ **Hodnocení** – se častěji užívá v širších kontextech běžné školní praxe
- ✦ **Sebehodnocení** - neplánované a necílené nahodilé hodnocení každodenní praxe, které provádí každý jedinec bez dlouhodobější přípravy
- ✦ **autoevaluace** – systematicky připravené a plánovité hodnocení, směřující podle předem stanovených kritérií k předem stanoveným cílům, prováděné pracovníky školy

Vlastní hodnocení

Vlastní hodnocení je proces vedený školou, při kterém sbor systematicky získává a analyzuje podklady zahrnující i zpětnou vazbu od řady zúčastněných, a používá je k hodnocení a evaluaci aspektů školního vzdělávání vzhledem ke stanoveným standardům. Tento proces by měl přinést výstupy, které napomáhají škole efektivně zaměřit plánování svých aktivit tak, aby vedly ke zlepšování školy.

Pieter van Petegem

Otázky:

1. Co podle Vašeho názoru obsahuje pojem „kvalita vysokých škol?“
2. Co považujete za silné stránky českého vysokého školství naší školy v různých směrech a co může přispět k dalšímu zvýšení jeho kvality?
3. Co považujete za slabé stránky českého vysokého školství a naší školy a co může snížit kvalitu vysokoškolského vzdělávání u ostatních důležitých činností vysokých škol?

Hodnocení

Evaluace

✦ kritéria nejsou
vymezené, indikátory
výkonu nejsou
stanovené

✦ evaluační plán není
stanoven

✦ metody nejsou předem
stanovené

✦ kritéria jsou
vymezené explicitně,
indikátory výkonu
jsou formulované

✦ evaluační plán jasně
strukturovaný

✦ metody systematické

Zákon 561/2004

- ✦ Vzdělávání je založeno na zásadách hodnocení výsledků vzdělávání vzhledem k dosahování cílů stanovených zákonem a vzdělávacími programy.
- ✦ Hodnocení školy se uskutečňuje jako vlastní hodnocení školy a hodnocení ČŠI.
- ✦ Ministerstvo stanoví strukturu, pravidla a termíny vlastního hodnocení.

Vyhláška 15/2005

Vlastní hodnocení je vždy zaměřeno na:

- ✦ Cíle, které si škola stanovila
- ✦ Posouzení, jakým způsobem cíle plní
- ✦ Dobré výsledky a prostor ke zlepšení
- ✦ Účinnost přijímaných opatření

Hlavní oblasti vlastního hodnocení jsou vždy:

- ✦ Podmínky
- ✦ Průběh
- ✦ Podpora žákům, spolupráce s rodiči
- ✦ Výsledky
- ✦ Řízení, personální práce, další vzdělávání
- ✦ Úroveň výsledků vzhledem k podmínkám a zdrojům

Akreditace

✦ Znamená udělení určitého statutu. Znamená potvrzení a uznání. Akreditační rozhodnutí může být založeno na procesu hodnocení kvality, ale také nemusí.

Akreditace (zákon č. 111/1998 Sb.)

✦ udělení určitého statutu, schválení a uznání určitého postavení a někdy také oprávnění k určité činnosti

✦ Základem hodnocení jsou:

- ✦ struktura studijních plánů a požadované znalosti;
- ✦ personální zabezpečení studijních programů na standardní dobu studia;
- ✦ vědecká a výzkumná, vývojová, umělecká nebo další tvůrčí činnost;
- ✦ kvantitativní i kvalitativní úroveň podpůrných zdrojů studia (přístroje, knihovny, informační technologie).

Akreditační komise

- ✦ má 21 členů
- ✦ předsedu, podpředsedu a členů komise jmenuje vláda na návrh ministra na 6 let, max. na 2 funkční období
- ✦ zasedá nejméně 3-krát ročně
- ✦ pečuje o kvalitu VŠ vzdělávání a všestranně posuzuje vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou, uměleckou a další tvorčí činnost VŠ
 - ◆ hodnotí činnost VŠ a kvalitu akreditovaných činností a zveřejňuje výsledky hodnocení
 - ◆ posuzuje a vydává stanovisko k dalším záležitostem vysokého školstva, které ji předloží ministr

Činnost AK ČR

- ✦ administrativně, materiálně a finančně zabezpečuje ministerstvo prostřednictvím sekretariátu komise
- ✦ sekretariát komise je organizačně začleněný do skupiny vědy a VŠ
- ✦ na čele sekretariátu je tajemník komise

Akreditační komise se zaměřuje především na:

-
- ✦ kvalifikaci školy, odborní aktivitu školy
 - ✦ studijní program,
 - ✦ personální zabezpečení,
 - ✦ efektivitu vysokoškolského vzdělávání,
 - ✦ informační zabezpečení.

Působnost předsedu

- ✦ je odpovědný za činnost komise,
- ✦ předkládá ministrovi:
 - ◆ výsledky o hodnocení institucí komisí a stanoviska komise
 - ◆ stanoviska k žádostem o akreditaci studijního programu k žádostem o oprávnění konat habilitační řízení a řízení ke jmenování profesorem a stanoviska k žádostem o udělení státního souhlasu pro právnickou osobu
 - ◆ předkládá ministrovi případné podněty na změny ve složení komise
 - ◆ další stanoviska související s péčí komise o kvalitu akreditovaných činností vysokých škol
- ✦ předkládá rektorovi stanovisko k návrhu na zřízení, sloučení, splynutí, rozdělení nebo zrušení fakulty VŠ

Jaká je úspěšná škola?

✦ Caldwell popisuje úspěšnou školu pomocí 42 charakteristických znaků v oblastech:

- kurikulum
- rozhodování
- zdroje
- výsledky
- ředitel
- klíma školy

Kurikulum

1. Škola má jasně vymezeny výchovně vzdělávací cíle.
2. Škola má dobře plánovaný, vyvážený a řízený program, který zahrnuje potřeby žáků.
3. Škola má program, který poskytuje žákům požadované dovednosti.
4. Program zahrnuje vysokou spolupráci s rodiči ve vzdělávacích aktivitách žáků.

Rozhodování

1. Vysoká úroveň rozhodování učitelského sboru při uskutečňování cílů školy.
2. Vysoké zapojení jednotlivých učitelů v rozhodování ve škole.
3. Vysoká úroveň zapojení společnosti v rozhodování.

ZDROJE

1. Škola má motivované a schopné učitele.
2. Ve škole jsou adekvátní zdroje schopné docílit, aby učitelský sbor učil efektivně.

VÝSLEDKY

1. Nízký počet propadajících žáků.
2. Velmi dobré hodnocení ve standardizovaných testech.
3. Vysoký počet žáků, kteří jsou přijati na další studium, či úspěšně získají odpovídající práci.

úspěšný učitel

- ✦ Úspěšný učitel komunikuje se žáky o tom, co od nich očekává a proč,
- ✦ Úspěšný učitel poskytuje svým žákům strategie pro monitorování a zlepšování jejich vlastního vzdělávacího úsilí, poskytuje jim příležitosti pro samostudium,
- ✦ Úspěšný učitel nejenže zná obsah , kterému se žáci mají učit, ale zná také možné miskoncepty, které mohou ovlivnit učení žáků,
- ✦ Úspěšný učitel používá výukové materiály, které přispívají ke zkvalitnění výuky.

Ředitel

1. Schopnosti k zajištění efektivního řízení školy.
2. Schopnosti k zajištění povinností a zdrojů nutných k efektivnímu řízení.
3. Schopnost zajistit, že východiska a povinnosti budou adekvátní k dosažení efektivního řízení.
4. Je odpovědný za zajištění a podporu potřeb učitelů.
5. Orientuje se na svůj profesionální rozvoj.
6. Podporuje profesionální rozvoj učitelského sboru.
7. Má vysokou úroveň odpovědnosti za to, co se děje ve škole.
8. Zavádí a udržuje efektivní vzájemné vztahy mezi učitelským sborem, žáky, rodiči, společností.
9. Má přizpůsobivý administrativní styl.
10. Je ochotný riskovat.
11. Má kontinuální přehled o výukovém programu a jeho rozvoji a průběžně hodnotí dosažené cíle.

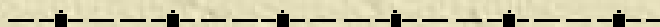
Klíma školy

- ✱ Škola má vytvořený soubor hodnot, které považuje za důležité.
- ✱ Ředitel, učitelé a žáci respektují cíle a hodnotový systém školy.
- ✱ Škola nabízí příjemné, vzrušující a měnící se prostředí pro žáky a učitele.
- ✱ Existuje klima důvěry a respektu mezi učiteli a žáky.
- ✱ Existuje očekávání, že všichni žáci budou prospívat velmi dobře.
- ✱ Ve škole je klima důvěry a otevřené komunikace.
- ✱ Je kladen silný důraz na vyučovací proces.
- ✱ Učitelé a žáci mají vysoké očekávání vzhledem k dosaženým výsledkům.

Klíma školy (2)

- ✦ Ve škole je vysoká morálka.
- ✦ Žáci mají i respekt k ostatním a k úspěchu ostatních.
- ✦ Žáci mají odpovědnost ke svým výsledkům.
- ✦ Ve škole je dobrá disciplína.
- ✦ Ve škole je nízká absence.
- ✦ Ve škole je malý počet udílených trestů.
- ✦ Ve škole je zanedbatelná delikvence.
- ✦ Ve škole je nízká absence učitelů.
- ✦ Ve škole je vysoká morálka učitelů.
- ✦ Ve škole je duch spolupráce mezi učiteli.
- ✦ Ve škole je malý počet žádostí o přeložení.

Celoživotní učení

Celoživotní učení

- ✦ Vzdělávání dětí a mládeže
- ✦ Vzdělávání (učení dospělých)

Vzdělávání (učení) dospělých

✦ Vzdělávání dospělých ve školách

✦ Další vzdělávání

Další vzdělávání

- ✦ Občanské vzdělávání (k rodičovství, občanství, ke zdravému živ. Stylu)
- ✦ Zájmové vzdělávání (umělecké, seniorů)
- ✦ Další profesní vzdělávání

Další profesní vzdělávání

- ✦ Kvalifikační vzdělávání (zvyšování kvalifikace)
- ✦ Rekvalifikační vzdělávání (cílená)
- ✦ Normativní školení (kursy) – odborná způsobilost

Celoživotní učení

Spojuje individuální i společenský rozvoj ve všech směrech a prostředcích – v rámci formalizovaném, v prostředí neformálním.

Jedná se o systémový přístup: zaměřuje se na standardy vědomostí a dovedností, které platí pro všechny, všude a bez ohledu na věk.

V rámci celoživotního učení rozlišujeme:

- ✦ Formální vzdělávání
- ✦ Neformální vzdělávání
- ✦ Informální učení

O oblasti celoživotního učení v ČR pojednává několik **strategických dokumentů**:

- ✦ • Národní program rozvoje vzdělávání v České republice – Bílá kniha (2001)
- ✦ • Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje výchovně vzdělávací soustavy ČR (2002)
- ✦ • Memorandum o celoživotním učení – Závěrečná zpráva o konzultačním procesu v ČR (2001)
- ✦ • Strategie rozvoje lidských zdrojů v ČR (2003)
- ✦ • Národní akční plán zaměstnanosti
- ✦ • Sektorový operační program (2002)